

BYLO NEBYLO - 10

Stáda, 23 leden 2013

Švédský stál vybraných událostí, jak šly dájinami. Dnešní menu: stábrný vítr, noha parou cválá, prodaná nevsta, pan Brouek II., Vnučka, zelená je tráva, Āeský Edison, Āepa lisovaná do krychliĀek, kinderstube, píse VontĀ...

pro Sandru: 19.1.1877 – narodil se Fráa Šrámek, Āeský spisovatel a dramatik. Roubenka, Āí to oblé jméno je,

to tam u nás doma v Plakánku

pĀespanilou máme studánku

Roubenka se jmenuje... Āetla nám kdysi pod Kostí kolegynĀ Iveta, aprobace zemĀpis – tĀlocvik, kdyĀ jsme byli s osmákama (Āáky osmých tĀíd, nikoli hodavci) na cyklistickém kurzu v ĀEeském ráji. To byla, pane, UĀitelka! Údolí Plakánek dostalo jméno podle rodiny, která v tu pĀlila uhlí a od vĀĀného kouĀme jim slzely oĀi. pro strejdu: 19.1.1736 – narodil se James Watt, skotský mechanik a fyzik, vynálezce moderního parního stroje. Ne, Āe by ten parní stroj tak úplnĀ vymyslel, ale významnĀ ho vylepšil, takĀe se dal pouĀít v praxi. ĀEímĀ se kola prĀmyslové revoluce rozplný výkon ;-). Za své zásluhy si James vydobyl místo ve fyzikální síly slávy – na jeho poĀest byla pĀekĀna koĀs síla na watt. Výkonu jednoho wattu dosáhneme, vykonáme-li práci 1 joulu za 1 sekundu. A práci 1 joulu vykonáme, pĀsobíme-li silou 1 newtonu po dráze 1 metru. A sílu 1 newtonu pocítíme, upadne-li nám na nohu 100 g Āokoláda. pro bb: 20.1. 1211 – narodila se sv. AneĀka ĀEeská. Ovšem tenkrát svatá nebyla, to dá rozum. TakĀe správnĀ bychom mĀli napsat: narodila se AneĀka PĀemyslovna, nejmladši z (asi) 13 dĀtí Āeského krále PĀem Otakara I. Ono teda není ani úplnĀ jasné, Āe to bylo roku 1211, natoĀ 20. ledna... Sotva se narodila, uĀ s ní mĀli velcí plány – hlavnĀ ji výhodnĀ provdat. Ve tĀech letech ji poslali na vychování do kláštera a rovnou ji zasnubili polskému princovi. KdyĀ jí bylo šest, tak umĀel. Nelenili, shĀli a sehnali opravdu výbornou partii, císařského syna JindĀmicha. A tak skoro devítiletou AneĀku zasnubovali znovu. JenĀ milý puberĀák JindĀmich si to Āsem rozmyslel, nejspíš na dobrou radu dobrých rádĀ, a vydupal si, Āe si vezme o 10 let starši MarkĀtu Babenberskou.

A tak krásná AneĀka zĀstala zas na ocet. A kdyĀ jí pak ještĀ vyšplouchnul anglický král JindĀmich III. Plantagenet, Āmekla si AneĀka „dost, toho nemám zapotĀebí“ a stala se nevstou Kristovou. ZaloĀila v P klášter, skamarádila se svatou Klárou, pĀivedla do ĀEech Āád klarisek a zaloĀila ĀistĀ Āeský Āmád kĀĀs s Āervenou hvĀzdou. Ti se vĀnovali výluĀnĀ péĀi o nemocné, chudé a handicapované. AneĀka tak vlastnĀ vytvořila sociální síĀe :-)) AneĀka byla povaĀována za svĀtici jiĀ za svého Āivota. O její úĀednĀ potvrzenou kanonizaci se praneteĀ Eliška PĀemyslovna, po ní Karel IV. V r. 1874 se stala alespoĀ blahoslavenou (z podnĀtu arcibiskupa BedĀmicha Schwarzenberga ;-)). SvatoĀení dlouho bránil fakt, Āe se pĀi husitském plundrování a srovnávání klášterĀ se zemí ztratily její ostatky. Nakonec papeĀ Jan Pavel II. v pĀmedveĀer sametové revoluce pĀimhouĀm A tak máme svatou AneĀku i bez ostatkĀ. V AneĀském klášteĀme v Praze (tedy v tom, co z nĀho zbylo) se dne nachází expozice stĀedovĀkého a ranĀ renesanĀního umĀní. pro Mikina: 20.1. 1930 – narodil se Buzz Aldrin, pilot a astronaut, druhý ĀlovĀk na MĀsíci pro Miu: 21.1. 1862 – zemĀmela BoĀena NĀmčová, Āeská spisovatelka PamĀtních desek a pomníkĀ má po ĀEesku nepoĀítanĀ, jen na Praze 2 hnedle ĀtyĀmi: na domĀ, kde zaĀala psát BabiĀ v tom pokračovala, kde ji dokonĀila a kde umĀmela. PĀmedposlední jmenovaná deska ve tvaru pĀesĀpacích hodin street view hádanka: kdepak Āe to vlastnĀ je? pro Kamilu: 21.1.1945 – zemĀel Karel PoláĀek, Āeský spisovatel, humorista a novinĀř, pĀitel bratĀmí ĀEapĀ. Dlouho se mĀlo za to, Āe zahynul v OsvĀtí, ale v 90. letech se podař dĀleĀitého svĀdka, který potvrdil, Āe PoláĀek pĀeĀil transport z OsvĀtí do tábora Hindenburg, a pozdĀji ještábora Gleiwitz, kde byl popraven. Datum úmrtí bylo tedy „pĀesunuto“ z 19. ĀĀijna 1944 na 21. ledna 1945... PokaĀdě, kdyĀ projĀdím Michlí (a projĀdím jí 2x týdnĀ), vybaví se mi MuĀi v ofsajdu, Emilka a splynutí duš Dlouhou jsem netušila, co to vlastnĀ obnĀši, takové splynutí duši. AĀ jsem ho našla s jednou Kudlankou :-). pro Wendy: 22.1. 1941 – zemĀel František KĀĀík, technik a selfmademan. Syn še posluhovaĀky, který nesloĀil maturitu, neb nemĀl na poplatky, ale pĀesto byl pĀmiját na vysokou školu. Na svém má: ĀeleznĀní signalizaci, obloukovou lampu, elektrárnu, lustr, dynamo, svĀtelnou fontánu, tramvaj... StejnĀ, jako mĀl Edison svého Teslu, mĀl KĀĀík svého Kolbena. pro mamĀu a Míšišu: 23.1. 1843 – Švýcar Jakub Kryštof Rad získal patent na kostkový cukr. Vlastním jménem Jacob Christoph Rad byl povolán z VídnĀ do DaĀic, aby zachránil místní rafinerii pĀed úpadkem. K vynálezu kostkového cukru ho pĀivedla manĀelka, která se pĀmi sekání cukrové homole ošklivĀ ĀĀizla a sepsula ho: „Tak dĀlej s tím pĀece nĀ, Āeho jsi Āmeditel?“ pro Iris: 23.1. 1861 – narodil se JiĀ Stanislav Guth-Jarkovský, sportovní teoretik, který aktivním sportovcem, stal se významným funkcionĀem turistiky a Āeského sportu vĀbec. Generální tajemník Mezinárodního olympijského výboru a spoluautor olympijské charty. StĀedoškolský profesor Āeštiny a francouzštiny, pĀekladatel Balzaca, Zoly a Karla Maye. Pracoval tĀĀ jako ceremoniĀř prezidenta T. G. Masaryka kdy navrhl statut ĀĀdu Bílého lva, zavedl úĀadování na zámku v Lánech a vypracoval audienĀní ĀĀád. No, a to všechno zúročil v Āetných pĀĀruĀkách o správném chování, které ho proslavily. pro Myšku: 23.1. 1999 – zemĀel Jaroslav Foglar, Āeský spisovatel literatury pro mládeĀ, redaktor nĀkolika dĀtských ĀasopisĀ a záĀit pedagog, jehoĀ dílo významnĀ ovlivnilo ĀĀivoty mnohých z nás :-). Potkala jsem ho uĀ jako starého pána na jednom kon Jarka Nohavici.

MĀra Kosmasová